Statsforvalteren i Innlandet

Vår dato: 21.01.2021
Vår ref: 2021/795
Deres dato: 14.01.2021
Deres ref:

Norconsult

Saksbehandler, innvalgstelefon
Erica Neby, 62 55 11 65

Att. Monica Bernhardsen

Åkersvika naturreservat - dispensasjon for å gjøre miljøtekniske grunnundersøkelser i Åkersvika naturreservat

Statsforvalteren i Innlandet gir Norconsult dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a og c og § 5 a for uttak av jordmasse fra to prøvepunkt i reservatet samt tilknyttet motorisert ferdsel i løpet av februar og mars 2021. Se vurdering og tilknyttede vilkår nedenfor.

Søknad

Vi viser til deres søknad av 14. januar 2021 om tillatelse til å utføre miljøtekniske grunnundersøkelser i forbindelse med oppgradering av eksisterende spillvannsledning gjennom reservatet. Det planlegges å ta ut masser på to prøvepunkt i reservatet (punkt nr. 1 og 4 jf. vedlagt kart til søknaden). Massene skal tas ut med gravemaskin ned til et dyp av ca. 3 meter, men totalt er det kun to poser á 500 gram jord per prøvepunkt som skal tas ut for analysering. Resterende masser skal legges tilbake. Flagstadelva skal ikke graves i eller krysses med kjøretøy. Det er ønskelig å utføre tiltaket i løpet av februar 2021.

Åkersvika naturreservat

Åkersvika naturreservat ble opprettet 1974 og har status som Ramsarområde og dermed internasjonal verdi som våtmark. Formålet med opprettelsen av naturreservatet er å bevare et verdifullt våtmarksområde som et dynamisk og komplekst innlandsdelta med kroksjøer og meandere og med stor variasjon i naturtyper, blant annet rike utforminger av bløtbunn, sumpmark, fuktenger, flomskogsmark og fastmarksskogsmark. Området har særlig stor betydning for biologisk mangfold i form av raste- og hekkeområder for våtmarksfugl og som leve- og voksested for sjeldne og truede plante- og dyrearter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i en god tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Ifølge verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a er vegetasjonen i vann og på land, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Verneforskriften § 3 c sier at det ikke må iverksettes

E-postadresse: sfinpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Postboks 987 2604 Lillehammer
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvegen 186, Lillehammer
Parkgata 36, Hamar
Telefon: 61 26 60 00
www.statsforvalteren.no /in
Org.nr. 974 761 645

tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. uttak av masse. Forskriften § 5 sier at all ferdsel skal skje varsom og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Videre sier § 5 a at det er forbudt med motorisert ferdsel på land og på is i reservatet.

Det finnes ikke spesifiserte unntaks- eller dispensasjonshjemler i verneforskriften som det omsøkte tiltaket kan vurderes etter, og søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 8, jf. naturmangfoldloven § 48. Denne hjemmelen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. I tillegg må søknaden vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. naturmangfoldloven § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering
Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er god. Sist oppdatert med kartlegginger i forkant av revisjonen av verneforskrift og grenser i 2016 i forbindelse med ombyggingen av E6 gjennom området, samt registreringer av arter og naturtyper i Naturbase og Artskart. Det gjøres også årlige fugletellinger i reservatet. Statsforvalteren vil på dette grunnlaget fastslå at kunnskapen om artene og områdene er god og oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 8.

I områdene hvor det planlegges prøvetaking av masser, er det flommarkskog av svært høy verdi og kantsoneskog langs Flagstadelva. I tillegg finnes det uønska organismer som kjempespringfrø, kanadagullris og ulike *Phytophthora*-arter i området. Siden tiltaket skal utføres på vinteren når bakken er snødekket, er det ikke behov for å vaske kjøretøy som skal kjøre ut av verneområdet, kun de delene som har vært i kontakt med jord og bark. Kjøretøyene bør rengjøres for eventuelle jord- og planterester før de kjører inn i reservatet for å unngå tilførsel av fremmede organismer, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Det forutsettes at tiltaket tar sikte på å unngå å måtte felle trær i reservatet. Dersom dette likevel blir nødvendig, må trærne legges tilbake i reservatet for å bli til død ved. Vegetasjonen på bakken vil bli påvirket av gravinga, men dersom topplaget av jorda løftes av og legges på egnet sted mens det graves i dypere jordlag, for å deretter legges tilbake når jordprøvene er tatt, vil inngrepet i jorda minimeres og ikke bidra til at den samlede belastningen på reservatet blir for stor, jf. naturmangfoldloven § 10. Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver er ikke relevant i denne saken. Metoden og tidspunktet for prøvetakingen mener vi er miljøforsvarlig dersom den skjer midtvinters når bakken er frossen og snødekket, og det tas hensyn til vegetasjon og dyreliv under tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vi anser ikke at tiltaket er i strid med verneformålet eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Dermed er vilkårene for å kunne gi en dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første alternativ oppfylt. Selve oppgraderingen av spillvannsledningen vil kreve en egen dispensasjonssøknad. Statsforvalteren vil ta stilling til en slik søknad når den foreligger.

Vedtak
Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første alternativ, gir Statsforvalteren i Innlandet Norconsult dispensasjon fra verneforskriften for Åkersvika naturreservat § 3 a og c samt § 5 a for uttak av jordmasse fra to prøvepunkt i reservatet samt tilknyttet motorisert ferdsel. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder for Norconsult med eventuell underentreprenør for uttak av jordmasser fra to prøvepunkt i Åkersvika naturreservat i løpet av februar/mars 2021.
- Det kan kun kjøres på frossen og godt snødekket mark i reservatet og alle kjøretøy skal rengjøres for jord- og plantemateriale før de kjører inn i reservatet.
- Deler av kjøretøyene som har vært i kontakt med jord og bark i reservatet må rengjøres før de kjører ut av reservatet.
- Det skal tas hensyn til vegetasjon og dyreliv når tiltaket utføres.
- Det skal tas sikte på å ikke felle trær i forbindelse med tiltaket. Eventuelle felte trær skal bli liggende i reservatet.
- Øverste jordlag med vegetasjon skal løftes bort mens gravingen foregår, og legges tilbake når prøvetakingen er utført.
- Denne tillatelsen må medbringes i felt under innsamlingen.

Dette vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Vi gjør oppmerksom på at denne dispensasjonen kun gjelder i forhold til verneforskriften for Åkersvika naturreservat. Dere må selv innhente tillatelse etter annet lovverk i tillegg til eventuell grunneiertillatelse.

Klageadgang
Dette vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Innlandet.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HIAS IKS	Postboks 4065	2306	HAMAR
Hans Olav Wedvik	Børstad Gård, Børstadalleen 112	2318	Hamar
SNO v/Rune Bjørnstad			
Bård Wetten	Vienvegen 28	2318	HAMAR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Ellen Merete Hveberg	Midtvangvegen 9	2323	Ingeberg
Signe Louise Berthelsen	Børstadalleen 112	2318	HAMAR